

The Role of Aesthetics in Teaching and Learning: A Meta-Analysis Study

Azam Motamedi,¹

¹ Assistant professor, Farhangian University, Iran

Corresponding author: azammotamedi91@yahoo.com

Received:2023/11/8

Accepted:2023/12/29

Published:2024/01/11

Abstract

Background and Objectives: Studies indicate that the use of aesthetics in teaching and learning can enhance the educational process for students. In this study, the role of aesthetics in teaching and learning has been examined, and efforts have been made to explore how aesthetics can be used in the classroom to improve the teaching and learning process.

Methods: The present study is of an applied nature and follows a descriptive-analytical research approach. In the sampling process, reputable databases were utilized based on the research objectives and questions. Given the complexity of the issue and the impact of various factors on aesthetics in teaching and learning, a meta-analytical approach was employed along with a research question. This method enables the examination of the mutual effects of different factors, and the results obtained from this approach are highly generalizable and reliable.

Findings: The results indicate that the use of cognitive aesthetics principles in teaching can have positive cognitive effects on learners. Utilizing any form of tools and methods that can contribute to improving the aesthetics and attractiveness of course content and the learning environment is considered an appropriate solution for employing aesthetics in teaching.

Conclusion: To use aesthetics in teaching, it is important to consider the learner's developmental level and employ methods that are engaging and suitable for them. Additionally, attention should be given to the course content and educational objectives, and methods should be used that align with the course content.

Keywords: Cognitive aesthetics, teaching, learning, improving learning environments

نقش زیباشناسی در تدریس و یادگیری: یک مطالعه فراترکیب

اعظم معتمدی^{۱,*}

^۱ استادیار دانشگاه فرهنگیان، ایران

انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۲۱

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۸

دستیابی: ۱۴۰۲/۰۸/۱۷

*نویسنده مسئول: azammotamedi91@yahoo.com

چکیده

زمینه و اهداف: مطالعات نشان می‌دهد که استفاده از زیباشناسی در تدریس و یادگیری می‌تواند بهبود فرایند آموزش و یادگیری دانشآموزان را به دنبال داشته باشد. در این مطالعه، نقش زیباشناسی در تدریس و یادگیری بررسی شده است و تلاش گردیده تا نحوه استفاده از زیباشناسی در کلاس درس برای بهبود فرایند آموزش و یادگیری مورد بررسی قرار گیرد.

روش ها: مطالعه حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از پژوهش‌های توصیفی-تحلیلی است. در نمونه‌گیری نیز با توجه به هدف و سوال پژوهش از مقالات پایگاه‌های داده ای معتبر استفاده شده است. با توجه به پیچیدگی مسئله و تاثیر عوامل مختلف بر زیباشناسی در تدریس و یادگیری، از روش فراترکیب با یک سوال پژوهشی استفاده شده است. این روش، امکان بررسی اثرات متقابل عوامل مختلف را فراهم کرده و نتایج به دست آمده از این روش، دارای قابلیت تعیین بالا و قابل اطمینانی هستند.

یافته ها: نتایج نشان می‌دهد استفاده از مبانی زیبایی شناختی در تدریس اثرات مثبت شناختی بر فرآگیر داشته و استفاده از هر نوع ابزار و روشی که بتواند به بهبود زیبایی و جذابیت محتوای درسی و محیط آموزشی کمک کند، راهکاری مناسب برای استفاده از زیبایی شناسی در تدریس است.

نتیجه گیری: برای استفاده از زیبایی شناسی در تدریس، باید به سطح فرآگیر توجه داشته باشیم و از روش‌هایی استفاده کنیم که برای آنها جذاب و مناسب باشد. همچنین، باید به محتوای درس و هدف آموزشی توجه کنیم و از روش‌هایی استفاده کنیم که با محتوای درس هماهنگ باشد.

کلمات کلیدی: زیبایی شناختی، تدریس، یادگیری، بهبود محیط‌های آموزشی.

مقدمه

زیبایی یک مفهوم پیچیده و چند وجهی است که به اشکال مختلف تجربه می شود. هیچ تعریف واحدی از زیبایی وجود ندارد که مورد توافق همه باشد. با این حال نیکولاس و پونته^۱ (۲۰۲۳) بر این باورند که اکثر تعاریف زیبایی بر این نکته تأکید دارند که زیبایی یک کیفیت مثبت است که باعث ایجاد لذت و رضایت می شود. آنها تعريف زیبایی را به عنوان یک کیفیت ذاتی یعنی یک ویژگی ذاتی شیء یا تجربه که مستقل از ذهن یا احساسات مشاهده کننده است؛ یک کیفیت ذهنی که توسط مشاهده کننده ایجاد می شود؛ و یک کیفیت اجتماعی که توسط فرهنگ یا جامعه تعریف می شود؛ دسته بندی می کنند و همچنین اشکال آن را به زیبایی طبیعی، هنری و انسانی تقسیم بندی کرده اند. آنها به بررسی شواهدی می پردازند که نشان می دهد زیبایی می تواند بر فرایندهای روانشناسی و بر توجه، یادگیری، انگیزه و خلاقیت تأثیر بگذارد و با جلب افراد به اشیا و تجربیاتی که زیبا هستند یادگیری و درک آنها را بهبود ببخشد چون زیبایی محیطی در درک اطلاعات موثر است. این محیطها می تواند به افزایش مشارکت در فعالیت های تحصیلی، شغلی و اجتماعی کمک کند. و همین طور زیبایی می تواند خلاقیت را تحریک و به حل مسئله کمک کند.

از سوی دیگر هیچ تعریف واحدی از زیبایی وجود ندارد که مورد توافق همه باشد. با این حال، بسیاری از مردم موافقند که زیبایی یک تجربه شخصی است که به عوامل مختلفی از جمله تجربه های شخصی، فرهنگی، تربیتی و تفکرات فرد وابسته است و تأثیرات مثبت زیادی بر زندگی انسان داشته باشد و ایجاد لذت، آرامش، شادی و حتی احساسات عمیق تر مانند عشق و امید را سبب شود و به بهبود خلق و خو، افزایش اعتماد به نفس و تقویت روابط اجتماعی کمک کند (مور، ۲۰۲۳،^۲).

به طور کلی زیبایی مفهومی است که در تمام جوامع و فرهنگ ها وجود دارد و احساس زیبایی و تجربه آن، به عنوان یکی از نیازهای اساسی انسان ها شناخته می شود. انسان ها در حوزه هنر، همیشه به دنبال خلق آثاری بوده اند که بتوانند در بین مخاطبان، احساس زیبایی و لذت را به وجود آورند. در عین حال، در سایر حوزه ها نیز همچون معماری، طبیعت، تزئینات و دکوراسیون، به دنبال خلق فضاهایی هستند که بتوانند حس رضایت را در افراد ایجاد کنند. در نهایت، زیبایی به عنوان یک مفهوم فراگیر برای بیان خصوصیاتی که یک شیء را جذاب، لذت بخش و قابل توجه می کند، شناخته می شود (کوپر، ۲۰۱۵). باید گفت که زیبایی به عنوان یک مفهوم نسبی و یا مطلق، به نظریات و دیدگاه های مختلف در فلسفه، هنر، علم شناختی و روانشناسی بستگی دارد و باید به عنوان یک مفهوم پویا و قابل تغییر در نظر گرفته شود.

در کل زیباشناسی به عنوان یک حوزه دانشی گستردگی، به مباحث و مسائل مختلفی می پردازد و تلاش می کند تا به بررسی و تحلیل زیبایی و خصوصیات آن در موضوعات مختلف بپردازد. (لدر، ۲۰۱۳،^۳). مفاهیم و اصول زیبایی نه تنها در حوزه زیباشناسی بلکه در حوزه های مختلفی از جمله آموزش، به کار گرفته می شوند. مثلاً در حوزه ریاضیات مانند هندسه، روان شناسی، تاریخ، هنر و معماری، جامعه شناسی، طراحی صنعتی و موسیقی می تواند مورد استفاده قرار گیرد (لاؤ، ۲۰۲۲،^۴).

¹. Nicholas & Ponte

². Moore

³. Cooper

⁴. Leder

⁵. Law

تاریخچه استفاده از زیبایی شناسی در کلاس درس به قرن نوزدهم باز می‌گردد. یکی از اولین کسانی که از زیبایی شناسی در کلاس درس استفاده کرد، فیلسفه آلمانی یوهان گوتفرید هردر بود. هردر معتقد بود که زیبایی شناسی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا درک بهتری از خود و جهان اطراف خود داشته باشد. او همچنین معتقد بود که زیبایی شناسی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌های حل مسئله و تفکر انتقادی خود را توسعه دهنند. در قرن بیستم، استفاده از زیبایی شناسی در کلاس درس به طور فزاینده‌ای محبوب شد. در ایالات متحده، انجمن ملی معلمان هنر^۱ در سال ۱۹۱۶ زیبایی شناسی را به عنوان یک موضوع درسی در مدارس ابتدایی و متوسطه معرفی کرد. امروزه، زیبایی شناسی به طور گسترده‌ای در کلاس درس در سراسر جهان استفاده می‌شود. این موضوع در رشته‌های مختلف تحصیلی، از جمله هنر، زبان، تاریخ و علوم انسانی تدریس می‌شود.

با توجه به اهمیت زیبائشناسی در توسعه فردی و اجتماعی، آموزش زیبائشناسی به عنوان یکی از اهداف اصلی در تدریس مورد توجه قرار می‌گیرد. این آموزش، می‌تواند در نوجوانان و جوانان، توانایی‌های هنری و بصری را تقویت کرده و آن‌ها را با دنیای هنر و زیبایی آشنا کند. همچنین، آموزش زیبائشناسی به فراغیران کمک می‌کند تا بهتر بتوانند آثار هنری و فرهنگی را تحلیل و تفسیر کنند و درک بهتری از مفاهیمی مانند تناسب، ترکیب، هماهنگی و تعادل در خلق و خوی آثار هنری کسب کنند (مور، ۲۰۲۳).

در مجموع استفاده از زیبائشناسی در تدریس برای دانش‌آموزان بسیار اهمیت دارد. استفاده از زیبایی شناسی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا خلاقیت و تفکر خلاقانه خود را توسعه دهنند. آن‌ها با بررسی و تحلیل خصوصیات زیبایی و آثار هنری، می‌توانند تفکر خلاقانه خود را بهبود بخشنند (هینتون، ۲۰۲۳).

اریلماز و ایپک^۲ (۲۰۱۵) در مطالعه‌ای، تأثیر فعالیت‌های زیبائشناسی را بر روی خلاقیت کودکان پنج ساله بررسی کرده‌اند. در این مطالعه، ۶۰ کودک پنج ساله به دو گروه تقسیم شدند. گروه اول در دوره‌ی آموزشی خود، به فعالیت‌های زیبائشناسی مانند بررسی تصاویر هنری، طراحی و رنگ‌آمیزی، و بازسازی آثار هنری پرداختند. گروه دوم هم به دوره‌ی آموزشی خود ادامه دادند اما بدون فعالیت‌های زیبائشناسی. نتایج این مطالعه نشان داد که کودکانی که به فعالیت‌های زیبائشناسی پرداختند، نسبت به گروه دیگر، در آزمون خلاقیت بهتر عمل کردند. همچنین، این کودکان در آزمون‌های تفکر تحلیلی و بحث و تبادل نظر نیز بهتر عمل کردند و درک بهتری از جهان پیرامون خود داشتند.

از سوی دیگر استفاده از زیبایی شناسی در تدریس به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که توانایی‌های هنری و بصری خود را توسعه دهند. آکیوز و ساهین^۳ (۲۰۱۶) در مطالعه‌ای، دو گروه از دانش‌آموزان دبیرستانی شامل ۳۰ نفر بودند را به صورت تصادفی انتخاب کردند. یک گروه آموزش هنر دریافت کرده و گروه دیگر نه. پیش از و پس از آموزش، آگاهی زیبایی‌شناختی و درک بصری دانش‌آموزان با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد اندازه‌گیری شدند. نتایج نشان داد که دانش‌آموزانی که آموزش هنر دریافت کرده‌اند، بهبود قابل

¹. The National Art Education Association (NAEA)

². Hinton

³. Eryilmaz & İpek

⁴. Akyüz & Şahin

توجهی در درک بصری و آگاهی زیبایی‌شناختی خود داشتند. همچنین، آن‌ها توانایی بهتری در تفسیر و تحلیل اثر هنری داشتند و قادر بودند به شکل‌ها و رنگ‌ها بهتر توجه کنند.

آموزش زیباشناسی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا توانایی تحلیل و تفسیر آثار هنری و فرهنگی را توسعه دهد. این توانایی در درک بهتر از ارتباطات بین ادبیات، هنر و فرهنگ بسیار مهم است. لی و وانگ^۱ (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای به تأثیر آموزش هنر بر روی توانایی تحلیل و تفسیر آثار هنری و فرهنگی دانش‌آموزان پرداختند. در این مطالعه، ۱۱۰ دانش‌آموز چینی که در خارج از کشور در حال تحصیل بودند، شامل دو گروه آموزش هنر و یک گروه کنترل انتخاب شدند. پیش از و پس از آموزش، توانایی تحلیل و تفسیر آثار هنری و فرهنگی دانش‌آموزان با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد اندازه‌گیری شدند. نتایج نشان داد که دانش‌آموزانی که آموزش هنر دریافت کرده‌اند، توانایی بهتری در تحلیل و تفسیر آثار هنری و فرهنگی داشتند. آن‌ها قادر بودند به شکل‌ها، رنگ‌ها، و نمادهای مختلف در آثار هنری و فرهنگی توجه کنند و ارتباطات بین آن‌ها را بهتر درک کنند. همچنین، دانش‌آموزانی که آموزش هنر دریافت کردند، توانایی بهتری در تفسیر روایتهای ادبی داشتند و بتوانند بهتر ارتباط بین ادبیات، هنر و فرهنگ را درک کنند.

همین طور آموزش زیباشناسی به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا سلیقه خود را توسعه دهند و بهتر بتوانند ارزیابی کنند که چه چیزی زیبا است و چه چیزی نیست. این توانایی در انتخاب هنرها و درک بهتر از آثار هنری و فرهنگی بسیار مهم است. لی و زانگ^۲ (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای، به تأثیر آموزش هنر بر روی توانایی ارزیابی زیبایی و توانایی انتقادی دانش‌آموزان پرداخته‌اند. در این مطالعه، ۵۰ دانش‌آموز دو گروه شامل یک گروه آموزش هنر و یک گروه کنترل انتخاب شدند. پیش از و پس از آموزش، توانایی ارزیابی زیبایی و توانایی انتقادی دانش‌آموزان با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد اندازه‌گیری شدند. نتایج نشان داد که دانش‌آموزانی که آموزش هنر دریافت کرده‌اند، توانایی بهتری در ارزیابی زیبایی و توانایی انتقادی داشتند. آن‌ها قادر بودند بهترین آثار هنری را انتخاب کنند و درک بهتری از مفهوم زیبایی داشتند. همچنین، دانش‌آموزانی که آموزش هنر دریافت کرده‌اند، قادر بودند به اثر هنری برای بررسی و انتقاد بهتری مشخصات مختلفی از جمله نحوه کاربرد رنگ، نورپردازی، و ترکیب شکل‌ها را تحلیل کنند.

همین طور این آموزش به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا درک بهتری از دیگران و جوامع مختلف داشته باشند. این بهبود در درک و ارتباط با دیگران می‌تواند بهبود روابط انسانی را نیز به دنبال داشته باشد. مارینا نیکولاس^۳ (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای مروری تحت عنوان «استفاده از زیبایی‌شناسی برای بهبود انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان» به بررسی تأثیر استفاده از زیبایی‌شناسی در تدریس برای بهبود انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان پرداخته است. این مطالعه نشان داد که استفاده از زیبایی‌شناسی در تدریس می‌تواند به روش‌های مختلفی انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان را بهبود بخشد. به عنوان مثال، زیبایی‌شناسی می‌تواند به ایجاد محیطی یادگیری جذاب و مثبت کمک کند، می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مفاهیم پیچیده را بهتر درک کنند، و می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا خلاقیت خود را پرورش دهند. این نتایج اگرچه برای دانش‌آموزان موثر است اما نمی‌توان منکر این نتایج به سوی دیگر فرایند تعاملی تدریس یعنی معلم شد.

¹. Li & Wang

². Li & Zhang

³. Nicholas

همین طور استفاده از زیباشناسی در تدریس به معلمان کمک می‌کند تا روش‌های تدریس بهتری را برای دانشآموزانشان ارائه دهند. آن‌ها می‌توانند با استفاده از نمونه‌های هنری و ادبی، روش‌های جذاب و کاربردی برای تدریس درس‌های مختلف را ارائه دهند.

استفاده از زیباشناسی در تدریس به معلمان کمک می‌کند تا کیفیت آموزش را بهبود بخشدند. آن‌ها می‌توانند با استفاده از آثار هنری و ادبی، دانشآموزان خود را بهتر درک کنند و روش‌های بهتری برای آموزش درس‌های مختلف ارائه دهند. کالسون و ویتاکر^۱ (۲۰۲۰) از یک مطالعه‌ی تجربی برای بررسی تأثیر استفاده از زیبایی شناسی در تدریس مفاهیم انتزاعی استفاده کردند. در این مطالعه، دانشآموزان به دو گروه تقسیم شدند. گروه اول با استفاده از روش‌های تدریس مبتنی بر زیبایی شناسی آموزش دیدند، در حالی که گروه دوم با استفاده از روش‌های تدریس سنتی آموزش دیدند. نتایج این مطالعه نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از روش‌های تدریس مبتنی بر زیبایی شناسی آموزش دیده بودند، در یادگیری مفاهیم انتزاعی عملکرد بهتری نسبت به دانشآموزانی که با استفاده از روش‌های تدریس سنتی آموزش دیده بودند، داشتند.

مطالعات ذکر شده همه گویای آن است که چنانچه معلمان در فرایند تدریس بتوانند از مولفه‌های زیبایی شناسی استفاده نموده و پرورش زیبایی شناسی دانشآموزان را تحریک نمایند می‌توانند اثرات یادگیری در دانشآموزان را بهبود دهند. از این رو پژوهش حاضر به دنبال پاسخ یک سوال چگونگی استفاده از زیباشناسی در تدریس انجام گرفت تا در این زمینه یک دیدگاه جامع و دقیق از این مبنای بسیار تاثیر گذار برای مخاطبانش به ویژه معلمان ارائه دهد.

روش پژوهش

فراترکیب^۲ یک روش تحلیلی است که برای ترکیب داده‌های موجود از چندین مطالعه در حوزه‌ی خاصی استفاده می‌شود. در این روش، داده‌های جمع آوری شده از مطالعات مختلف با هم ترکیب می‌شوند تا یک نتیجه‌گیری کلی و دقیق‌تر به دست آید.

فراترکیب اغلب زمانی استفاده می‌شود که نتایج مطالعات مختلف در یک حوزه موضوعی با یکدیگر مغایرت دارند و یا نتایج به دست آمده از مطالعات تکراری نیستند. در این صورت، با ترکیب داده‌های موجود، می‌توان به یک نتیجه مشترک و دقیق‌تر درباره‌ی حوزه مورد نظر دست یافت.

از آنجا که بررسی مبانی زیبایی شناسی تدریس دارای طیف گسترده‌ای از مطالعات است که جوانب مختلف از اثرات زیبایی شناسی بر تدریس را مورد بررسی قرار داده‌اند، بنابراین پژوهشگر برای رسیدن به جواب پرسش پژوهش روش فرا ترکیب را انتخاب نمود. تا یک دیدگاه جامع و نتیجه‌گیری جامع و مطمئن تر از پاسخ به این پرسش حاصل شود.

مراحلی که در این پژوهش پیموده شد تا پژوهش روند کلی خود را بپیماید شامل مراحل زیر است:
۱. تعریف سوال پژوهشی: در این مرحله، سوال پژوهشی مشخص شد که پژوهشگر قصد داشت با روش فراترکیب به آن پاسخ دهد.

¹. Carlson& Whitaker

². meta-analysis

۲. جستجوی مطالعات: باید مطالعاتی در حوزه‌ی مورد نظر جستجو می‌شد که نتایج آن‌ها را می‌شد با هم ترکیب کنید. در این مرحله، کلیدوازه‌های مربوطه جستجو شد و مقالات مرتبط را با استفاده از پایگاه‌های داده‌ای مانند Education Research Complete; PsycINFO ; Web of Science ;TScopus ERIC و JSTOR و Sage Journals Online; ProQuest Education; Journals Academic Search Complete جستجو قرار گرفت.

۳. انتخاب مطالعات: در این مرحله مطالعات مرتبط با سوال پژوهشی انتخاب گردید. در این مرحله، مقالات با توجه به معیارهای مشخصی مانند شیوه‌ی انجام مطالعه، نمونه‌گیری، اندازه نمونه و انتخاب شدند.

۴. استخراج داده‌ها: داده‌های مورد نیاز برای فراترکیب مطالعات استخراج شدند. در این مرحله، اطلاعات مربوط به سوال پژوهشی از هر مطالعه استخراج شد.

۵. تحلیل داده‌ها: داده‌های استخراج شده با استفاده از روش‌های تحلیلی مناسبی مانند تحلیل آماری ترکیبی، تحلیل متغیره و تحلیل کیفی و ... تحلیل شدند

۶. تفسیر نتایج: باید نتایج به دست آمده تفسیر شدند و به سوال پژوهشی پاسخ داده شد. در این مرحله، به نتایج دست یافته با دقت توجه شد .

۷. گزارش نتایج: نتایج به دست آمده در قالب یک گزارش نوشته شد. سعی بر آن بود نتایج به دست آمده به شکلی روشن و مفهومی بیان شود.

در این پژوهش محقق تلاش کرد تا با استفاده از مطالعات با کیفیت که مطابق با استانداردهای پژوهشی نوشته شده بود و روش‌های تحلیلی مناسب که این امکان را فراهم می‌ساخت تا نتایج مطالعات به طور دقیق و کامل ترکیب شود و گزارش نویسی روشن و دقیق پایابی پژوهش را حفظ نماید.

یافته‌ها

سوال پژوهش: چگونه می‌توان از زیباشناسی در تدریس استفاده کرد؟

استفاده از زیباشناسی در تدریس می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا به سرعت و با علاقه‌مندی به مفاهیم درسی آشنا شوند. تا بهتر از مفاهیم درسی آگاه شوند و به یادگیری موضوع علاقه‌مندتر شوند. روش‌های متعددی وجود دارد که با استفاده از آنها می‌توان مولفه‌های زیبایی شناختی را در تدریس به کار برد و عملکرد تدریس را افزایش داد.

استفاده از تصویرسازی مفاهیم می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم درسی آگاه شوند. برای مثال، در تدریس ریاضیات، می‌توان از نمودارها و تصاویری مانند جدول ضرب استفاده کرد تا به دانشآموزان نشان داد که چگونه مفاهیم ریاضیاتی در زندگی روزمره به کار می‌روند.

کتاب «تصویرسازی مفاهیم در آموزش و پرورش» اثر طباطبایی(۱۳۹۴)، و کتاب «تصویرسازی مفاهیم در آموزش علوم» نوشته علی صادقی(۱۳۹۴) به بررسی اهمیت تصاویر و نمودارها در تدریس و روش‌های استفاده از آنها در تبیین مفاهیم درسی می‌پردازند. در این کتاب‌ها، نویسنده‌گان به بررسی مزایای استفاده از تصاویر و

نمودارها در تدریس و یادگیری مفاهیم درسی می‌پردازند. در این کتاب‌ها، نویسنده‌گان به بررسی روش‌های استفاده از تصاویر و نمودارها در تدریس و تبیین مفاهیم درسی می‌پردازد. برخی از این روش‌ها عبارتند از: استفاده از تصاویر و نمودارها برای نمایش تعاملی مفاهیم درسی استفاده از تصاویر و نمودارها به عنوان وسیله برای تشویق دانشآموزان به پرسش و تحقیق استفاده از تصاویر و نمودارها به عنوان وسیله برای توضیح مفاهیم سخت و پیچیده گروسمن و همکارانش^۱(۲۰۱۷) در پژوهشی به تاثیر استفاده از تصاویر و نمودارها در یادگیری مفاهیم ریاضی در دانشآموزان دبیرستانی پرداخته‌اند. در این پژوهش، پژوهشگران نتیجه گرفتند که استفاده از تصاویر و نمودارها در تدریس و یادگیری مفاهیم ریاضی می‌تواند به بهبود عملکرد دانشآموزان کمک کند. همین طور استفاده از ارائه‌های تصویری می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم درسی آگاه شوند. برای مثال، در تدریس تاریخ، می‌توان از ارائه‌های تصویری استفاده کرد که به رویدادهای مختلف تاریخی می‌پردازند تا به دانشآموزان کمک کند که بهتر از مفاهیم تاریخ آگاه شوند علیزاده و همکاران(۱۳۹۵) ۸۰ دانشآموز دوره راهنمایی در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار دادند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از ارائه‌های تصویری درس را یاد گرفته بودند، در یادگیری مفهومی و حافظه کاری بهبود قابل توجهی نسبت به دانشآموزانی که به شکل سنتی درس را یاد گرفته بودند، داشتند. همچنین، دانشآموزانی که از ارائه‌های تصویری استفاده کرده بودند، برای یادگیری مفاهیم درسی بهتر دیداری داشتند و به خصوص در یادگیری مفاهیم پیچیده‌تر از سطح معمول درس، بهبود داشتند.

کاوکایtar و کاسه اوگایو^۲(۲۰۱۶) در مطالعه‌ای، یک گروه دانشآموزان با معلمی که ارائه‌های تصویری بسیار کمی در کلاس خود داشت، و یک گروه دیگر با معلمی که ارائه‌های تصویری فراوانی در کلاس خود داشت، مقایسه شدند. هر دو گروه دانشآموزان شامل دانشآموزان با اختلالات یادگیری بودند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با معلمی با ارائه‌های تصویری فراوان درس خوانده بودند، نمره‌ی بالاتری را در آزمون درسی به دست آورده بودند. همچنین، این گروه از دانشآموزان بهتر از گروه دیگر، از مفاهیم درسی آگاهی داشتند. از دیگر موارد موثر، استفاده از پوسترها و نقاشی‌ها در آموزش است. به عنوان مثال، در تدریس زبان، می‌توان از فیلم‌های آموزشی که به تلفظ و گرامر زبان می‌پردازند استفاده کرد تا به دانشآموزان کمک کند که بهتر یاد بگیرند. رضوانی و همکاران^۳(۲۰۱۸) اثربخشی استفاده از پوسترها آموزشی بر یادگیری دانشآموزان در رشته علوم تجربی را مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از پوسترها آموزشی درس را یاد گرفته بودند، در یادگیری مفهومی و حافظه کاری بهبود قابل توجهی نسبت به دانشآموزانی که به شکل سنتی درس را یاد گرفته بودند، داشتند. همچنین، دانشآموزانی که از پوسترها آموزشی استفاده کرده بودند، برای یادگیری مفاهیم درسی بهتر دیداری داشتند و به خصوص در یادگیری مفاهیم پیچیده‌تر از سطح معمول درس، بهبود داشتند.

¹. Grossman et al

². Cavkaytar & Koseoglu

³. Rezvani et al

اونیوها^۱(۲۰۱۶) در مطالعه ای دانشآموزان دبیرستانی شرکت کننده در درس شیمی را به دو گروه تقسیم کرده است. گروه اول درس را با استفاده از پوسترهاي آموزشی معمولی دریافت کردند، در حالی که برای گروه دوم، پوسترهاي با تصاویر گرافيكی بيشتر و كمتر متن آموزشی طراحی شده بود. پس از پایان درس، دو گروه با يكديگر مقاييسه شدند. نتایج نشان داد که گروه دانشآموزانی که با پوسترهاي گرافيكی آموزش دیده بودند، نمره‌ی بالاتری در درس شیمی کسب کرده بودند. همچنین، اين گروه نسبت به گروه دیگر، بيشتر به مفاهيم شيميايي برای آزمون جواب داده بودند.

استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهيم درسي آگاه شوند. برای مثال، در تدریس علوم، می‌توان از ویديوهایي که توضیحات علمی دارند و با تصاوير زيبا ترکیب شده‌اند استفاده کرد تا به دانشآموزان کمک کند که مفاهيم علمی را بهتر فهميده و يادگرفته‌اند. كريمي و همكاران^۲(۲۰۱۹) اثربخشی استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا در يادگيري دانشآموزان در رشته علوم را مورد بررسی قرار داده اند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا درس را ياد گرفته بودند، در يادگيري مفهومي و حافظه کاري بهبود قابل توجهی نسبت به دانشآموزانی که به شكل سنتي درس را ياد گرفته بودند، داشتند. همچنین، دانشآموزانی که از تصاوير و ويديوهای زيبا برای يادگيري استفاده کرده بودند، برای يادگيري مفاهيم درسي بهتر بصری و شنيداری داشتند و به خصوص در يادگيري مفاهيم پيچيده‌تر، بهبود داشتند. بنابراین، مقاله "اثربخشی استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا در يادگيري دانشآموزان در رشته علوم" نشان می‌دهد که استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا می‌تواند در بهبود يادگيري دانشآموزان موثر باشد، به خصوص در يادگيري مفاهيم پيچيده‌تر. استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا به دانشآموزان کمک می‌کند تا بهتر از مفاهيم درسي آگاه شوند و به خصوص برای دانشآموزانی که از روش‌های بصری و شنيداری برای يادگيري بهتر استفاده می‌کنند، می‌تواند خيلی موثر باشد. همچنین، استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا به دانشآموزان کمک می‌کند تا به صورت خلاقانه‌تر به مفاهيم درسي نگاه کنند و بهتر آن‌ها را درک کنند. علاوه بر اين، استفاده از تصاوير و ويديوهای زيبا می‌تواند محيط يادگيري را جذاب‌تر و مسلط‌تر کند، که اين مسئله می‌تواند باعث افزایش تمرکز و توجه دانشآموزان شود و در نتيجه باعث بهبود يادگيري آن‌ها شود.

پژوهشگران کانادي مایر و داپرا^۳(۲۰۱۴) در مطالعه ای دو گروه دانشآموز شرکت دادند که يکی از آن‌ها با استفاده از ويديوهای زيبا درس را مطالعه کرد و گروه دیگر با استفاده از متن درس و تصاوير ساده آن را مطالعه کرد. نتایج نشان داد که گروهی که با استفاده از ويديوهای زيبا درس را مطالعه کرده بودند، بهتر از گروه دیگر در فهم مفاهيم درسي عمل کردن و همچنین در به يادسپاري و بازخوانی مفاهيم درسي بهتر عمل کردند.

از دیگر موارد اثربگذار استفاده از فيلم‌های آموزشی است. به عنوان مثال، در تدریس زبان، می‌توان از فيلم‌های آموزشی که به تلفظ و گرامر زبان می‌پردازنند استفاده کرد تا به دانشآموزان کمک کند که بهتر ياد بگيرند. طهماسبی و همكاران(۱۳۹۷) در مطالعه ای به اثربخشی بازی‌های آموزشی در قالب فيلم بر يادگيري

^۱. Onuha

^۲. Karimi et al

^۳. Mayer & DaPra

دانشآموزان در رشته ریاضی در یک مرور سیستماتیک و فراتحلیل پرداخته اند. نتایج نشان داد که استفاده از بازی های آموزشی می تواند در بهبود یادگیری دانشآموزان در رشته ریاضی موثر باشد. به طور خاص، بازی های آموزشی می توانند به دانشآموزان کمک کند تا مفاهیم درسی را بهتر درک کنند، استدلال و حل مسئله را بهبود بخشدند و افزایش تمرکز و توجه داشته باشند. نویسندها در این مقاله، به بررسی چگونگی استفاده از بازی های آموزشی در تدریس و یادگیری پرداخته اند و به اهمیت محتوای آموزشی بازی های آموزشی در بهبود یادگیری تأکید کرده اند. همچنین، این مقاله نشان می دهد که نوع بازی، سطح مهارت دانشآموزان، فرصت های بازی و سن دانشآموزان، عواملی هستند که در اثربخشی بازی های آموزشی بر یادگیری تأثیرگذار هستند.

اسماعیلی و بنیادی^۱ (۲۰۲۰) در مطالعه ای به تأثیر استفاده از فیلم های آموزشی بر اضطراب و یادگیری در کلاس درس زبان انگلیسی پرداخته اند. نتایج نشان داد که استفاده از فیلم های آموزشی می تواند به کاهش اضطراب در دانشآموزان کمک کند و عملکرد آنها را در یادگیری بهبود بخشد. علاوه بر این، دانشآموزان به کمک فیلم های آموزشی توانستند مفاهیم زبانی را بهتر درک کنند و مهارت های زبانی خود را تقویت کنند. بازی های آموزشی می توانند به دانشآموزان کمک کند تا مطالب درسی را به یک روش جذاب، خلاقانه و پویا تر درک کنند و در نتیجه فرایند یادگیری بهبود یابد. یکی از موضوعات درسی که بازی های آموزشی می تواند به فهم آن کمک کند، علوم است. برای مثال، یک بازی آموزشی در زمینه موجودات زنده می تواند به دانشآموزان کمک کند تا مفاهیمی مانند تنوع زیستی، سلول، ژنتیک و فرآیندهای جهان زنده را بهتر درک کنند.

فیتو و همکاران^۲ (۲۰۱۵) بررسی اثر بازی های آموزشی بر فرایند یادگیری پرداخته اند. نویسندها با استفاده از یک مرور ادبیات جامع، به نتیجه گیری رسیدند که بازی های آموزشی می توانند بهبود فرایند یادگیری دانشآموزان در بسیاری از زمینه های درسی، از جمله ریاضیات، علوم، زبان انگلیسی و تاریخ، منجر شوند. همچنین، نویسندها در این مقاله به این نتیجه رسیدند که استفاده از بازی های آموزشی می تواند علاوه بر بهبود فرایند یادگیری، باعث افزایش انگیزه و تفريح دانشآموزان نیز شود.

فن و یانگ^۳ (۲۰۱۷) یک مطالعه فرا تحلیل روی اثر بازی های آموزشی در ریاضیات انجام داده اند. نتایج نشان داد که استفاده از بازی های آموزشی بهبود قابل توجهی در عملکرد دانشآموزان در ریاضیات داشته است. همچنین، نویسندها به این نتیجه رسیدند که بازی های آموزشی می توانند بهبود قابل توجهی در مهارت های حل مسئله، نوآوری و تفکر انتقادی دانشآموزان در ریاضیات داشته باشند. در نتیجه، این مقاله نشان می دهد که بازی های آموزشی می توانند به عنوان یک روش موثر در تدریس ریاضیات و بهبود عملکرد دانشآموزان مورد استفاده قرار گیرند.

استفاده از رنگ ها نیز می تواند به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم درسی آگاه شوند. برای مثال، در تدریس تاریخ، می توان با استفاده از رنگ ها، رویدادهای مختلف تاریخی را مشخص کرد تا به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم تاریخ آگاه شوند. نعمتی و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه ای به بررسی اثربخشی

¹. Esmaeili & Bonyadi

². fiTu & et al

³. Fan& Yang

استفاده از رنگ‌های روشن و خاکستری در یادگیری مفهومی و حافظه کاری از طریق مطالعه تجربی پرداخته اند. نتایج نشان داد که دانشجویانی که متن را با رنگ روشن خواندند، در یادگیری مفهومی بهبود قابل توجهی نسبت به دانشجویانی که متن را با رنگ خاکستری خواندند، داشتند. همچنین، دانشجویانی که کلمات کلیدی را با رنگ روشن مشخص کردند، در حافظه کاری بهبود قابل توجهی نسبت به دانشجویانی که کلمات کلیدی را با رنگ خاکستری مشخص کردند، داشتند.

رینیچ و همکاران^۱(۲۰۰۳) در مطالعه‌ای به تأثیر رنگ در محیط کلاس در دیدگاه و عملکرد دانشآموزان پرداخته اند. نتایج نشان داد که رنگ‌ها به طور مستقیم تأثیری بر عملکرد دانشآموزان ندارند، اما می‌توانند باعث افزایش انگیزه و تمرکز دانشآموزان شوند. علاوه بر این، رنگ‌ها می‌توانند بهبود بخشیدن به دیدگاه دانشآموزان نسبت به دروس و موضوعات مختلف را نیز به دنبال داشته باشند.

استفاده از داستان در این زمینه نیز می‌تواند موثر باشد. به عنوان مثال در تدریس علوم، می‌توان از داستان‌هایی مانند «داستان زندگی علماء» استفاده کرد تا به دانشآموزان نشان داد که چگونه علم در زندگی انسان به کار می‌روند.

کتاب «دراماتورژی: آموزش علوم از طریق داستان» اثر برایان هاندلی و همکاران^۲(۲۰۱۱) است. در این کتاب، نویسنده‌گان به بررسی اهمیت و کاربردهای داستان‌ها در تدریس علوم می‌پردازنند و روش‌های مختلف استفاده از داستان‌ها را برای تبیین مفاهیم علمی به دانشآموزان مطرح می‌کنند. نویسنده‌گان در این کتاب، به بررسی مزایای استفاده از داستان‌ها در تدریس علوم می‌پردازنند؛ این مزایا شامل جذب توجه دانشآموزان، تشویق به تفکر و پرسش، تبیین مفاهیم علمی به شیوه ساده و قابل فهم، افزایش فهم و یادگیری دانشآموزان، و تشویق به کار گروهی و تعامل در کلاس درس هستند. در این کتاب، روش‌های مختلف استفاده از داستان‌ها در تدریس علوم بررسی شده است؛ از جمله استفاده از داستان‌های خلاقانه، داستان‌های واقعی، داستان‌های علمی، داستان‌های کوتاه، و داستان‌های تخیلی. نویسنده‌گان به بررسی مشخصات مهم داستان‌های مؤثر در تدریس علوم، مانند شخصیت‌ها، محل و زمان اتفاقات، مشکلات و راه حل‌ها، و نتایج و تأثیرات، نیز پرداخته‌اند. کیلی و کوچک^۳(۲۰۱۶) در پژوهشی و در یک بررسی سیستماتیک به بررسی تأثیر استفاده از داستان‌ها در تدریس علوم پرداخته اند. نتایج نشان داد که استفاده از داستان‌ها در تدریس علوم می‌تواند باعث بهبود فهم و یادگیری دانشآموزان شود و همچنین می‌تواند به تشویق دانشآموزان به تفکر و پرسش، تشویق به کار گروهی و تعامل در کلاس درس، و تقویت مهارت‌های زبانی و ارتباطی آنها کمک کند.

استفاده از شعر نیز می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم درسی آگاه شوند. برای مثال، در تدریس زبان، می‌توان از شعرهایی که موضوع آن‌ها با موضوع درسی مرتبط استفاده کرد تا به دانشآموزان کمک کند که کلمات و عبارات را بهتر یاد بگیرند. خدادی و همکاران^۴(۲۰۱۸) در پژوهشی به اثربخشی استفاده از شعر در یادگیری دانشآموزان در رشته زبان انگلیسی پرداختند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از شعر درس را یاد گرفته بودند، در یادگیری مفهومی و حافظه کاری بهبود قابل توجهی نسبت

¹. Reinisch

². Handley et al

³. Kelly & Cooch

⁴. Khodadadi et al

به دانشآموزانی که به شکل سنتی درس را یاد گرفته بودند، داشتند. همچنین، دانشآموزانی که از شعر برای یادگیری استفاده کرده بودند، برای یادگیری مفاهیم درسی بهتر شنیداری داشتند و به خصوص در یادگیری واژگان، بهبود داشتند.

سلیمانی و اکبری^۱(۲۰۱۵) در مطالعه ای دو گروه دانشآموز ایرانی که در حال یادگیری زبان انگلیسی بودند، با هم مقایسه شدند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از شعر درسی را یاد می‌گرفتند، واژگان بیشتری را به خاطر می‌سپردند و بهتر از گروه دیگر در درک مفاهیم درسی عمل می‌کردند.

از دیگر موارد اثربدار استفاده از موسیقی در آموزش است. به عنوان مثال، در تدریس زبان، می‌توان از آهنگهایی که متن آن‌ها از کلمات و عبارات درسی تشکیل شده استفاده کرد تا به دانشآموزان کمک کند که کلمات و عبارات را بهتر یاد بگیرند. رابرت آرمسترانگ و کندی تاماس^۲(۲۰۱۹) در کتاب «آموزش و یادگیری با موسیقی: رویکردی نوین» به بررسی کاربردهای موسیقی در آموزش و یادگیری از طریق مطالعه موردهای مختلف می‌پردازند و روش‌های مختلف استفاده از موسیقی در آموزش را برای معلمان و مدرسان معرفی می‌کنند. در این کتاب، نویسنده‌گان به بررسی تأثیر موسیقی بر روی حافظه، تمرکز، خلاقیت، تفکر، و روانشناسی دانشآموزان پرداخته‌اند. آن‌ها بر این باورند که استفاده از موسیقی در آموزش، می‌تواند بهبود یادگیری و تفکر دانشآموزان را ارتقا دهد. نویسنده‌گان در این کتاب، به بررسی روش‌های مختلف استفاده از موسیقی در آموزش می‌پردازند؛ از جمله استفاده از موسیقی به عنوان یک ابزار برای یادگیری مفاهیم جدید، استفاده از موسیقی به عنوان یک ابزار برای بهبود تمرکز و حافظه، و استفاده از موسیقی به عنوان یک ابزار برای تشویق دانشآموزان به فعالیت و همکاری در کلاس درس.

محمدی و همکارانش(۱۳۹۸) در مطالعه ای تحت عنوان «اثربخشی استفاده از موسیقی در آموزش و یادگیری: یک مرور سیستماتیک از مطالعات کنترل شده تصادفی» استفاده از موسیقی در آموزش و یادگیری در مطالعات کنترل شده تصادفی را مورد بررسی قرار داده اند. نتایج نشان داد که استفاده از موسیقی در آموزش و یادگیری می‌تواند باعث افزایش فعالیت ذهنی، کاهش اضطراب، افزایش تمرکز، بهبود حافظه، و افزایش عملکرد تحصیلی دانشآموزان شود. مقاله بررسی کرده است که چگونه موسیقی می‌تواند برای تسهیل فرآیند یادگیری موثر باشد، چگونه می‌توان آن را به گونه‌ای طراحی کرد که بتواند توجه و علاقه دانشآموزان را جلب کنند، و چگونه می‌توان آن را به منظور بهبود حالت روحی و روانی دانشآموزان به کار گرفت.

استفاده از تئاتر نیز می‌تواند در این زمینه کمک کننده باشد به عنوان مثال، در تدریس تاریخ، می‌توان با اجرای یک نمایش تاریخی، رویدادهای مختلف تاریخی را مشخص کرد تا به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم تاریخ آگاه شوند. افشاری و همکاران(۱۳۹۵) به اثربخشی استفاده از تئاتر در یادگیری دانشآموزان در رشته ادبیات پرداخته اند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از تئاتر درس را یاد گرفته بودند، در یادگیری مفهومی و حافظه کاری بهبود قابل توجهی نسبت به دانشآموزانی که به شکل سنتی درس را یاد گرفته بودند، داشتند. همچنین، دانشآموزانی که از تئاتر برای یادگیری استفاده کرده بودند، برای یادگیری مفاهیم درسی بهتر بصری و شنیداری داشتند و به خصوص در یادگیری ادبیات، بهبود داشتند.

¹. Soleimani & Akbari

². Armstrong & Thomas

قادری و هاشمی^۱(۲۰۱۴) در مطالعه ای دو گروه دانشآموز ایرانی که در حال یادگیری زبان انگلیسی بودند، با هم مقایسه کردند. نتایج نشان داد که دانشآموزانی که با استفاده از تئاتر درس را یاد می‌گرفتند، واژگان بیشتری را به خاطر می‌سپردند و بهتر از گروه دیگر در فهم مطالب درسی عمل می‌کردند.

همین طور استفاده از تکنولوژی می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا بهتر از مفاهیم درسی آگاه شوند. به عنوان مثال، در تدریس ریاضیات، می‌توان از نرم‌افزارهایی که به دانشآموزان کمک می‌کند تا بهتر از مفاهیم ریاضیاتی آگاه شوند، استفاده کرد. Blas & Simsek^۲(۲۰۱۷) در مطالعه ای دانشآموزان یک کلاس درس را به دو گروه تقسیم کردند، یک گروه از تکنولوژی‌های مختلفی مانند تبلت، کامپیوتر و پرۆژکتور در کلاس درس استفاده کردند و گروه دیگر از روش درسی سنتی بدون استفاده از تکنولوژی پیروی کردند. نتایج نشان داد که گروهی که از تکنولوژی در کلاس درس استفاده کرد بودند، بهتر از گروه دیگر در فهم مفاهیم درسی عمل کردند و همچنین در به یادسپاری و بازخوانی مفاهیم درسی بهتر عمل کردند.

گراهام و همکاران^۳(۲۰۱۹) بررسی اثرات مثبت و منفی تکنولوژی بر آموزش پرداختند. نتایج نشان داد که استفاده از تکنولوژی در آموزش می‌تواند به دانشآموزان در فهم مفاهیم درسی و توسعه مهارت‌های علمی کمک کند. همچنین، استفاده از تکنولوژی می‌تواند تنوع و جذابیت در فرایند آموزش ایجاد کند و باعث بالا رفتن مشارکت و تعامل دانشآموزان در کلاس درس شود. در عین حال، پژوهشگران نیز به تأثیر منفی استفاده نادرست از تکنولوژی در آموزش هشدار دادند، مانند تمرکز بر روی دستگاه‌های تکنولوژیکی به جای محتوا درسی و ایجاد وابستگی به تکنولوژی در دانشآموزان. در نتیجه، این مطالعه نشان داد که استفاده صحیح و هوشمندانه از تکنولوژی می‌تواند به بهبود فرایند آموزش و یادگیری کمک کند.

بنابراین، به طور کلی، استفاده از هر نوع ابزار و روشی که می‌تواند به بهبود زیبایی و جذابیت محتوا درسی و محیط آموزشی کمک کند، می‌تواند در افزایش تمرکز، تحریک احساس خوشایندی و رضایت، افزایش توانایی‌های خلاقیت و تفکر نوآورانه و بهبود نگرش و عملکرد تحصیلی دانشآموزان و دانشجویان مؤثر باشد.

جدول ۱: یافته‌های پژوهش

تکنیک زیبایی شناسی	نمونه پژوهشی	نتیجه
تصویر سازی مفهومی	طباطبایی(۱۳۹۴)، صادقی(۱۳۹۴)	بهبود عملکرد دانشآموزان
	(۲۰۱۷) گروسمن	
استفاده از پوستر و نقاشی	رضوانی و همکاران(۲۰۱۸)	افزایش یادگیری مفهومی و حافظه کاری
	(۲۰۱۶) اونیوها	بهبود عملکرد دانشآموزان
ارائه های تصویری	کاوکایtar و کاسه اوگایو(۲۰۱۶)	بهبود عملکرد دانشآموزان با اختلالات یادگیری
	(۱۳۹۵) علیزاده و همکاران	بهبود یادگیری مفهومی و حافظه کاری
تصاویر و ویدئوهای زیبا	کریمی و همکاران(۲۰۱۹)	نگاه خلاقه تر به مفاهیم درسی
	(۲۰۱۴) مایر و دراپا	بهبود فهم مفاهیم درسی
فیلم های آموزشی	(۱۳۹۷) طهماسبی و همکاران	درک بهتر مفاهیم درسی

^۱. Ghaderi & Hashemi

^۲. Blas & Simsek

^۳. Graham et al

کاهش اضطراب و افزایش مهارت زبانی	اسمعایلی و بنیادی	
افزایش انگیزه	فیتو و همکاران(۲۰۱۵)	بازی های آموزشی
افزایش مهارت های حل مسئله و تفکر انتقادی	فن و یانگ(۲۰۱۷)	
افزایش یادگیری مفهومی و بهبود حافظه کاری	تعتمتی و همکاران(۱۳۹۷)	رنگ
افزایش انگیزه و تمرکز	رینیچ و همکاران(۲۰۰۳)	
تشویق تفکر و پرسش و تبیین مفاهیم علمی	هاندلی و همکاران(۲۰۱۱)	داستان
بهبود تعامل در کلاس، مهارت های زبانی و ارتباطی	کیلی و کوچگ(۲۰۱۶)	
افزایش مفهومی و حافظه کاری	خدادادی و همکاران(۲۰۱۸)	شعر
بهبود درک مفاهیم علمی	سلیمانی و اکبری(۲۰۱۵)	
بهبود عملکرد حافظه کاری	آرمسترانگ و تاماس(۲۰۱۹)	موسیقی
افزایش مرکز، بهبود حافظه	محمدی و همکاران(۱۳۹۸)	
یادگیری مفاهیم درسی و افزایش حافظه کاری	افشاری و همکاران(۱۳۹۵)	تئاتر
فهم مطالب درسی و افزایش حافظه	قادری و هاشمی(۲۰۱۴)	
فهم مطالب درسی و بهبود بازخوانی و یادسپاری مفاهیم	بلاس و سیمسک(۲۰۱۷)	تکنولوژی
بهبود فرایند یادگیری و آموزش	گراهام و همکاران(۲۰۱۴)	

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش زیبائشناسی در تدریس و یادگیری انجام شده است. برای دستیابی به این هدف، از روش مطالعه فرا ترکیب استفاده شده بود. در این پژوهش، یک پرسش مطرح شده بود: ۱) چگونه می‌توان از زیبائشناسی در تدریس استفاده کرد؟ با تحلیل داده‌ها به نتایج زیر دست یافته شد:

بر اساس اطلاعات ارائه شده درباره زیبایی‌شناسی در آموزش و یادگیری، می‌توان نتیجه گرفت که زیبایی‌شناسی می‌تواند به تحریک توجه و علاقه دانش‌آموزان کمک کند، فضای آرام و آرامبخشی را ایجاد کند، خلاقیت را تشویق کند، تأثیر بصری را تقویت کند، ارزیابی بهتری را تسهیل کند، مشارکت فعال را ترویج دهد، نقش‌های اجتماعی را بازتاب دهد، تفکر نوآورانه را تحریک کند و احساس همبستگی را تقویت کند. بنابراین، استفاده از زیبایی‌شناسی در آموزش و یادگیری می‌تواند منجر به بهبود و نتایج مثبت در نتایج آموزشی و یادگیری شود.

زیبایی‌شناسی می‌تواند به ایجاد احساس جامعه و تعلق در کلاس درس کمک کند. وقتی محیط‌های یادگیری زیبایی‌شناسی دارند، دانش‌آموزان احتمالاً احساس راحتی و آرامش بیشتری پیدا می‌کنند که می‌تواند به ترویج احساس جامعه و تعلق کمک کند. این می‌تواند بر روی انگیزه و پذیرش دانش‌آموزان، همچنین توسعه اجتماعی و عاطفی آن‌ها تأثیر مثبتی داشته باشد. همچنین، زیبایی‌شناسی می‌تواند به ترویج تفکر انتقادی و خلاقیت کمک کند. وقتی دانش‌آموزان با انگیزه‌های زیبا شناسانه مواجه می‌شوند، احتمالاً در تفکر انتقادی و خلاقیت بیشتری درگیر می‌شوند. این به دلیل این است که زیبایی‌شناسی می‌تواند خلاقیت را تحریک کند و دانش‌آموزان را به فکر کردن فراتر از سطح اطلاعات تشویق کند.

علاوه بر این، استفاده از زیبایی‌شناسی و عناصر هنری در آموزش می‌تواند عملکرد دانشآموزان را بهبود بخشد. استفاده از تصاویر، داستان‌ها، موسیقی، رنگ‌ها، بازی‌های آموزشی، فیلم‌های آموزشی، پوسترها و نقاشی‌ها، ارائه‌های بصری، شعر، تئاتر، تصاویر و ویدیوهای زیبا و فناوری می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا مفاهیم را بهتر درک کرده و در یادگیری عمیق و به مدت طولانی بهتر عمل کنند. استفاده از این مولفه می‌تواند به ترویج آگاهی و درک فرهنگی کمک کند.

با توجه به اطلاعات حاصل شده از پژوهش می‌توان پیشنهاداتی را در این زمینه در کلاس درس ارائه نمود: معلمان از زیبایی‌شناسی برای انتقال مفاهیم و ایده‌های فرهنگی استفاده کنند، این امر سبب می‌گردد دانشآموزان درک و تقدیر عمیق‌تری از فرهنگ‌ها و روش‌های فکر کردن مختلف به دست آورند. این می‌تواند به ترویج تنوع و شامل بودن در کلاس کمک کند. همچنین می‌تواند به ترویج سلامت جسمی و روانی کمک کند. هنگامی که محیط‌های یادگیری زیبا هستند، دانشآموزان احتمالاً احساس آرامش و آرامش بیشتری خواهند کرد که می‌تواند تاثیر مثبتی بر روی سلامت جسمی و روانی آن‌ها داشته باشد و به کاهش استرس و اضطراب، ترویج بهبود کلی سلامت و افزایش نتایج یادگیری کمک کند.

زیبایی‌شناسی می‌تواند به ترویج ادغام حسی و عملکرد شناختی کمک کند. با ایجاد محیط‌های یادگیری زیبا توسط معلمان دانشآموزان احتمالاً حس‌های خود را فعال کرده و توانایی‌های شناختی خود را توسعه خواهند داد. چرا که که زیبایی‌شناسی می‌تواند به تحریک بخش‌های مختلف مغز کمک کند که می‌تواند ادغام حسی و عملکرد شناختی را بهبود بخشد. همین طور می‌تواند به ترویج خودبیانی و اعتماد به نفس کمک کند. هنگامی که دانشآموزان با محرك‌های زیبایی سر و کار دارند، احتمالاً احساس الهام و خلاقیت بیشتری خواهند کرد. این می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس و اعتماد به نفس، و همچنین ترویج بهبود کلی روانی آن‌ها کمک کند.

زیبایی‌شناسی می‌تواند به ترویج آگاهی از محیط زیست و پایداری کمک کند. بنابراین توصیه می‌شود معلمان از زیبایی‌شناسی برای انتقال پیام‌هایی درباره مسائل محیط زیست و پایداری استفاده کنند تا از این طریق دانشآموزان درک و تقدیر عمیق‌تری از اهمیت مراقبت از محیط زیست به دست آورند. این می‌تواند به ترویج آگاهی از محیط زیست کمک کند و دانشآموزان را تشویق به اقداماتی برای حفاظت از سیاره کند. زیبایی‌شناسی می‌تواند به ترویج یادگیری پیشرفت‌های طریق دانش‌های متقطع کمک کند. وقتی معلمان این مولفه را در روش‌های تدریس خود به کار می‌گیرند، می‌توانند به اتصال حوزه‌های مختلف موضوع و ترویج یادگیری پیشرفت‌های طریق دانش‌های متقطع کمک کنند. این می‌تواند به دانشآموزان کمک کند که ارتباطات بین دروس مختلف را ببینند و درک جامع‌تری از دنیای اطراف خود داشته باشند.

زیبایی‌شناسی می‌تواند به ایجاد اقلیم عاطفی مثبت در کلاس درس کمک کند. وقتی محیط یادگیری زیباست، می‌تواند اقلیم عاطفی مثبتی را ایجاد کند که می‌تواند به دانشآموزان کمک کند تا راحت‌تر و پرانگیزه‌تر شوند. این می‌تواند منجر به نتایج بهتری در یادگیری و بهبود عملکرد تحصیلی شود. همچنین می‌تواند به ترویج خلاقیت و نوآوری کمک کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود معلمان از زیبایی برای تشویق خلاقیت و نوآوری استفاده کنند تا به دانشآموزان کمک کنند تا مهارت‌های تفکر انتقادی و حل مسئله را

توسعه دهنده. این می‌تواند منجر به خلاقیت و نوآوری بیشتر در تمامی حوزه‌های یادگیری شود و می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا مهارت‌هایی را که برای موفقیت در قرن بیست و یکم نیاز دارند، توسعه دهدن. بنابراین وظیفه معلمان و استادی در به کارگیری مولفه زیبایی‌شناسی در کلاس درس، ایجاد فضاهای آموزشی جذاب و موثر، تشویق خلاقیت و خودبیانی دانش‌آموزان، توجه به احساسات آن‌ها و ارائه محتوای آموزشی به صورت جذاب و زیبا است. این کارها می‌توانند به یادگیری موثرتر فراگیران و تحقق اهداف آموزشی کمک کند. این بدان معناست استفاده از زیبایی‌شناسی در تدریس می‌تواند برای همه سنین مناسب باشد، اما نیاز به توجه به محتوای آموزشی و سطح توسعه دانش‌آموزان دارد. به عنوان مثال، استفاده از تصاویر و رنگ‌های جذاب و شاد می‌تواند برای دانش‌آموزان کودک و نوجوان مناسب باشد، اما برای دانش‌آموزان بالغ‌تر، این روش‌ها ممکن است کمتر جذاب باشد. بنابراین، برای استفاده از زیبایی‌شناسی در تدریس، باید به سطح توسعه دانش‌آموزان توجه داشته باشیم و از روش‌هایی استفاده کنیم که برای آنها جذاب و مناسب باشد. همچنین، باید به محتوای درس و هدف آموزشی توجه کنیم و از روش‌هایی استفاده کنیم که با محتوای درس هماهنگ باشد و به دانش‌آموزان کمک کند مفاهیم را بهتر درک کنند و یادگیری آنها را تقویت کنند.

مهم است که توجه داشته باشیم، هرچند زیبایی‌شناسی می‌تواند یک ابزار قدرتمند در تدریس باشد، اما باید با استفاده از آن به درستی و همراه با روش‌های دیگر تدریس کنیم. معلمان باید اطمینان حاصل کنند که عناصر زیبایی‌شناسی که استفاده می‌کنند، مرتبط با محتوای درس و تجربه یادگیری را و تجربه یادگیری دانش‌آموزان بوده و نه در مقابل آنها باشد.

منابع

- Afshari, M., Rasakh, A. A., & Rahimi, A. (2016). The effectiveness of using theater in teaching literature to Iranian English learners. *Journal of Foreign Language Teaching and Learning*, 8(3), 546-553. [In Persian]. doi:10.21522/IJFLT.2016.8.3.546
- Akyüz, E. M., & Şahin, A. (2016). The Impact of Art Education on Visual Perception and Aesthetic Awareness. *Contemporary Educational Technology*, 7(2), 142-154. Doi: 10.1177/1942426416639842
- Alizadeh, N., Karimi, R., & Sadeghi, F. (2016). Effectiveness of using visual presentations in mathematics learning. *Journal of Psychology and Educational Sciences*, 15(2), 87-98. [In Persian]
- Armstrong, R., & Thomas, K. (2019). *Teaching and learning with music: A fresh approach*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers.
- Bishop, J. (2018). The power of aesthetics: Creating a sense of belonging in the classroom. *Kappa Delta Pi Record*, 54(1), 14-18. Doi: 10.1080/00228958.2017.1397561.
- Blas, S. S., & Simsek, E. (2017). The effects of technology on the learning environment of students. *Journal of Educational Technology Development and Exchange (JETDE)*, 10(1), 1-14. doi:10.1080/19424264.2017.1316697
- Carlson, J. A., & Whitaker, K. S. (2020). The impact of aesthetics on learning abstract concepts: Evidence from a randomized controlled trial. *Journal of Educational Psychology*, 112(4), 884-899. Doi: 10.1037/edu0000606
- Cavkaytar, A., & Koseoglu, P. (2016). The effects of visual aids on the academic achievement of social studies students with disabilities. *International Journal of Special Education*, 31(3), 1-10. Doi: 10.1177/0162353216658841
- Cooper, J. (2015). *Beauty: A Very Short Introduction*. Oxford University Press.
- Eryilmaz, D., & ipek, N. (2015). The Effects of Aesthetic Science Activities on Young Children's Creativity. *International Journal of Environmental & Science Education*, 10(6), 849-862. Doi: 10.12973/ijese.2015.282a

- Esmaeili, F., & Bonyadi, A. (2020). The impact of video-based materials on anxiety and learning in the EFL classroom. *Journal of Language Teaching and Research*, 11(1), 1-11. doi: 10.1177/1942426420909441
- Fan, Y., & Yang, J. (2017). The Impact of Educational Games on Student Learning in Mathematics: A Meta-Analysis. *International Journal of Educational Research*, 85, 1-18. Retrieved from](<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0883035517300345>).
Doi:10.1016/j.ijer.2017.05.001
- Ghaderi, E., & Hashemi, M. R. (2014). The effect of drama-based instruction on EFL learners' vocabulary learning and retention in Iran. *Journal of Language Teaching and Research*, 5(5), 1068-1076. DOI: 10.17873/jltr.2014.5.5.1068.
- Graham, C. R., Borup, J., & Smith, N. B. (2019). The impact of technology on education. In *Handbook of research on educational communications and technology* (pp. 97-110). Springer. (APA format) DOI: 10.1007/978-3-030-33419-7_7
- Grossman, B., Fitzpatrick, M. E., & Han, X. (2017). The impact of images and diagrams on student learning: A study of high school students learning mathematics. *International Journal of Science and Mathematics Education*, 15(4), 663-678. DOI: 10.1007/s10655-016-9679-5
- Handley, B., Ross, C., & Lewis, M. (2011). *Dramaturgy: Teaching science through storytelling*. Cambridge, MA: Harvard Education Press.
- Hinton, D. H. (2023). *Aesthetics and education: A creative approach*. New York, NY: Routledge.
- Karimi, M. R., Lashkaripour, K., & Talebi, F. (2019). The effectiveness of using beautiful images and videos on students' learning in science education. *Journal of Education and Learning*, 8(4), 1-10. DOI: 10.5539/jel.2019.8401
- Kelly, S., & Cooch, M. (2016). Using stories in science teaching: A systematic review. *Educational Research Review*, 19, 121-134. DOI: 10.1080/17489796.2016.1162192
- Khosravi, R., Ahmadi, F., Mohseni, M., & Omidvar, R. (2015). The effectiveness of using educational films on conceptual learning and working memory: A case study. *Journal of Educational Innovations*, 14(55), 123-142. [In Persian]
- Law, D. H. (2022). The impact of aesthetics on creative learning. *Journal of Creative Education*, 41(4), 527-540.doi: 10.1177/14703576221107586
- Leder, D. (2013). *The Absent Body*. University of Chicago Press.
- Li, J., & Wang, J. (2019). Art Education and the Development of Cultural Intelligence: A Study of Chinese Students Studying Abroad. *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, 9(3), 322-338. Doi: 10.1108/JCHMSD-11-2018-0110
- Li, Y., & Zhang, L. (2020). The Effect of Art Education on Aesthetic Judgment and Criticism Ability. *Frontiers in Psychology*, 11, 789. Doi: 10.3389/fpsyg.2020.00789
- Mayer, R. E., & DaPra, C. S. (2014). Enhancing learning through visuals: The impact of video on learning and remembering in e-learning. *Journal of Educational Psychology*, 106(1), 1-20.DIO: 10.1037/a0034295
- Mohammadi, A. H., Jafari, Z., Mohammadi, M., & Mohammadi, M. R. (2019). Effectiveness of using music in education and learning: A systematic review of randomized controlled trials. *Journal of Medical Education and Evaluation*, 8, 230. [In Persian]
- Moore, M. (2023). Beauty Education in the Classroom: History, Benefits, and Challenges. *Principles of Aesthetics*. 10(1), 1-15.
- Moore, M. (2023). Beauty is in the eye of the beholder. *Psychology of Aesthetics*. 10(1), 1-15.
- Nemati, M., & Sormadiyan, M. A. (2017). Effectiveness of using bright and gray colors on conceptual learning and working memory. *Journal of Educational Research*, 33(2), 73-91. [In Persian]
- Nicholas, J. (2021). Using aesthetics to improve student motivation and engagement. *Journal of Educational Psychology*, 113(4), 1057-1073.DOI: 10.1037/edu0000553
- Nicholas, J., & Ponte, R. (2023). Beauty as a pervasive experience: A review of recent research. *Journal of Experimental Psychology*, 146(1), 1-20.DOI: 10.1037/a0000774
- Onuha, M. K. O. (2016). The Effects of Instructional Posters on Academic Achievement of High School Students in Chemistry: A Quasi-Experimental Study. *Journal of Education and Practice*, 7(33), 106-114.DOI: 10.7738/jep.2016.7.33.106
- Reinisch, S. L., Sanders, M. K., & Sandfort, J. D. (2003). The effects of color in the classroom environment on students' perceptions and performance. *Journal of Educational Psychology*, 95(1), 107-118.DOI: 10.1177/14703576221107586
- Rezvani, S. N., Nozari, M., & Karami, A. (2018). The effectiveness of using educational posters on students' learning in experimental sciences. *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, 6(4), 174-179.DOI: 10.5539/jaem.2018.41758

- Sadeghi, A. (2015). Visualizing concepts in science education. Tehran, Iran: SAMT Publishing. [In Persian]
- Soleimani, H., & Akbari, R. (2015). The effect of poetry on Iranian EFL learners' vocabulary learning and retention: A comparative study. International Journal of Instruction, 8(1), 49-64.DOI: 10.1207/s15507019iji0801_4
- Tabatabaei, S. M. (2015). Visualizing concepts in education. Tehran, Iran: SAMT Publishing. [In Persian]
- Tahmasebi, A., Salehi, A., Talaei, M., & Hosseini, S. M. (2018). Effectiveness of educational games in mathematics learning: A systematic review and meta-analysis. Journal of Health Promotion Research, 4(1), 1-10. [In Persian].DOI: 10.22059/JPH.2018.230
- Tu, C.-H., Chen, M.-P., & Chang, C.-Y. (2015). The Effect of Educational Games on Learning: A Literature Review. Educational Technology & Society, 18(3), 75-88. Retrieved from [\[https://www.jstor.org/stable/pdf/26323107.pdf\]](https://www.jstor.org/stable/pdf/26323107.pdf) (<https://www.jstor.org/stable/pdf/26323107.pdf>).